

N/R Predsjedniku, Ivanu Berajoviću

PRIMLJENO:	11 05	20 20 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	06-1/19-1/12	
VEZA:		
EPA:	364 XXVI	
SKRACENICA:	Predlog zakona o privrednim	
PRILOG:		

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore na društvima, podnosim sledeće amandmane:

AMANDMAN 1

U članu 11 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Fizička lica koja su osnivači ili postanu većinski vlasnici društva sa ograničenom odgovornošću za obaveze društva odgovaraju cjelokupnom svojom imovinom.“

OBRAZLOŽENJE

U praksi se često dešavalo da fizička lica osnuju društvo sa ograničenom odgovornošću da bi izvršili određene prevarne i kriminalne radnje, te na taj način stekli ogromno bogatstvo i istovremeno oštetili državu, dobavljače, kreditore i zaposlene.

Takođe, pojedini crnogorski „biznismeni“ preuzeli su određene kompanije, koje su bile u državnom vlasništvu, izvukli iz njih ličnu korist i stekli bogatstvo kroz brojne mahinacije i zaduženja.

U oba slučaja neminovno dolazi do stečaja a jedini gubitnici su država zbog nenaplaćenih poreza, kreditori zbog loših kreditnih linija i zaposleni zbog gubitka zaposlenja i nedobijenih plata i doprinosa, kao i društvo u cjelini gubitkom određenog privrednog potencijalai značajnim i lansiranim smanjenjem likvidnosti.

Predloženim amandmanom će se povećati odgovornost vlasnika akcionarskih društva i preduprijeti njihovo kriminalno i protivzakonito djelovanje konfiskacijom njihove lične imovine.

AMANDMAN 2

U članu 32 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„(2) Povezanim licem, u smislu ovog zakona smatra se i državni ili javni funkcioner u smislu Zakona o sprečavanju korupcije.“

Stavovi 2,3,4, 5, 6 i 7 ovog člana postaju stavovi 3,4,5,6,7 i 8.

OBRAZLOŽENJE

Uvođenjem ove norme bi se eliminisala jedna od mogućnosti funkcionisanja partitokratskog sistema u Crnoj Gori, korupcije kao njegovog bitnog svojstva, monopolskog djelovanja,

eliminisaio bi se politički i interesni uticaj i poboljšali uslovi za valorizaciju stvarne preduzetničke inicijative.

AMANDMAN 3

U članu 52 nakon stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Vrijednost imovine društva procjenjuje se na osnovu metodologije u skladu sa Evropskim kompanijskim pravom pri čemu se uzima u obzir stvarna tržišna vrijednost sredstava i validni katastarski podaci.“

OBRAZLOŽENJE

U praksi se veoma često dešava da su vrijednosti osnovnih sredstava i investicija precijenjene, da su izvještaji komisija koje utvrđuju procjenu ne tačni, da su katastarski izvodi neažurirani i netačni, te da kontrola i sudski organi nijesu efikasni, pa to dovodi do brojnih negativnih efekata na bankarski sistem, dobavljače, zaposlene i državu.

AMANDMAN 4

U članu 114 stav 1 tačka 10 riječi „i izvršnog direktora“ brišu se.

U istom članu poslije tačke 10 dodaje se nova tačka koja glasi:

„11) izvršni direktor se bira na osnovu javnog konkursa, po tačno utvrđenim kriterijumima uz obavezan uslov da u zadnjih pet godina nije bio državni ili javni funkcioner u smislu Zakona o sprečavanju korupcije, te da ima potvrđene reference u oblasti djelatnosti akcionarskog društva.“

OBRAZLOŽENJE

Uvođenjem ove norme bi doprinijeli profesionalnosti i eliminaciji dosadašnje prakse partijskog kadriranja i uhljebljenja nekompetentnih partijskih funkcionera, čiji isključivi zadatatak je bio nepotističko zapošljavanje i omogućavanje koruptivnih radnji u cilju bogaćenja pojedinaca i finansiranja partijske kampanje.

AMANDMAN 5

Poslije člana 116 dodaje se dva nova člana koja glase:

„Akcionarska društva sa državnim kapitalom

Član 116a

- (1) Jednočlano akcionarsko društvo ili akcionarsko društvo u kome je država osnivač ili ima učešće u kapitalu, srazmjerno tom učešću država delegira svoje predstavnike u skupštini akcionara društva.

- (2) Predstavnikе државе из става 1 овог члана бира Скупштина Црне Горе на предлог парламентарне већине и парламентарне мањине сразмјерно односу снага.
- (3) Скупштина Црне Горе једном годишње разматра извјештај о пословању акционарског друштва.

Akcionarska društva sa kapitalom lokalne samouprave

Član 116b

- (1) Jednočlano akcionarsko društvo ili akcionarsko društvo u kome je lokalna samouprava osnivač ili ima učešće u kapitalu, srazmjerno tom učešću lokalna samouprava delegira svoje predstavnike u skupštini akcionara društva.
- (2) Predstavnikе локалне самоуправе из става 1 овог члана бира скупштина локалне самоуправе на предлог парламентарне већине и парламентарне мањине сразмјерно односу снага.
- (3) Скупштина локалне самоуправе једном годишње разматра извјештај о пословању акционарског друштва.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim normama će se značajno unaprijediti transparentnost, efikasnost rada i konkurentnost akcionarskog društva koje je osnovala država ili lokalna samouprava ili društva u kojem država ili lokalna samouprava imaju učešće u kapitalu.

Takva društva svojim kapitalom, načinom poslovanja i brojem zaposlenih u bitnome određuju privredne aktivnosti države i ukupno ekonomsko stanje. U budućnosti, imajući u vidu novu ekonomsku politiku, ova društva treba da predstavljaju još značajnije ekonomske subjekte.

Danas njima rukovode politički podobni a ne stručni kadrovi i ona uglavnom služe za parcijalne interese ove vlasti. Zbog toga često predstavljaju ekonomski problem a ne ekonomski potencijal.

Pitamo se ima li supruga, sestre, brata, sina, ćerke i ostala bliže i dalje rodbine nekog funkcionera prethodne ili sadašnje vlasti da nijesu, često bez ikakvih kriterijuma, našli zaposlenje u ovim kompanijama ili u Vladi njenim institucijama, agencijama, regulatornim tijelima ili povezanim i monopolskim privrednim subjektima, često samo fiktivno jer se ne pojavljuju na poslu, ali imaju visoke privilegije.

Da smo zarobljena, autokratsko-partitokratska zemlja, pokazuje i patologija da su raniji i sadašnji koalicioni partneri podijelili državu i institucija na inretnesne posjede sa kojima raspolažu.

Afera „jedan zaposleni-četiri glasa“ i brojne druge pokazuju kako se kupuju glasači koristeće zaposlenje ili novac iz ovih kompanija za „pobjedu“ na izborima.

AMANDMAN 6

U članu 155 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Član odbora direktora iz reda predstavnika države ili lokalne samouprave ne može biti lice koje je u zadnjih pet godina bilo državni ili javni funkcioner u smislu Zakona o sprečavanju korupcije.“

Stav 5 ovog člana postaje stav 6.

OBRAZLOŽENJE

Predložena norma će preduprijeti ili otkloniti dosadašnju negativnu praksu, po kojoj pojedini politički aparatčici prelaze sa jedne na drugu funkciju, bez kompetentnosti, stvarajući i ostavljajući mnoge dubioze u tim društvima a istovremeno ostvarujući mnoge lične privilegije.

AMANDMAN 7

U članu 156 stav 1 poslije tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi:

„3) bio član organa upravljanja političke partije ni državni ili javni funkcioner u smislu Zakona o sprečavanju korupcije i mora imati potvrđene reference u oblasti osnovne djelatnosti društva.“

OBRAZLOŽENJE

Novi institut nezavisnog člana odbora direktora mora uistinu doprinijeti značajnom unapređenju konkurentnosti i efikasnosti rada društva kroz potvrđenu kompetentnost toga člana. Pripadnost političkoj partiji i vršenje javne funkcije ne smiju da budu preporuka za izbor.

AMANDMAN 8

U članu 160 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Članovima odbora direktora u akcionarskim društvima sa većinskim učešćem državnog kapitala ili kapitala lokalne samouprave godišnji iznos dobiti zajedno sa svim naknadama ne smije preći iznos od 12 osnovnih zarada utvrđenih B9 grupom poslova u skladu sa Zakonom o zaradama u javnom sektoru.“

OBRAZLOŽENJE

Ovom normom će se ograničiti sadašnje enormno visoke naknade i dobiti koje nezasluženo ostvaruju pojedini članovi odbora direktora u društvima sa većinskim vlasništvom države ili lokalne samouprave.

AMANDMAN 9

U članu 173 nakon stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Zarade i druge naknade za rad izvršnog direktora u akcionarskim društvima sa većinskim učešćem državnog kapitala ili kapitala lokalne samouprave, kumulativno na godišnjem nivou ne smiju preći iznos od 12 osnovnih zarada za A1 grupu poslova u skladu sa Zakonom o zaradama u javnom sektoru.“

OBRAZLOŽENJE

Ovom normom onemogućiće se da pojedini izvršni direktori u akcionarskim društvima sa većinskim učešćem državnog kapitala ili kapitala lokalne samouprave imaju neprimjerene, višestruko više zarade od najviše zarade u javnom sektoru.

AMANDMAN 10

U članu 266 nakon stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„(4) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarska društva sa većinskim državnim kapitalom, odnosno sa većinskim kapitalom lokalne samouprave, shodno se primjenjuju i na društva sa ograničenom odgovornošću sa ovakvom strukturom kapitala.

(5) Zarade i druge naknade za rad izvršnog direktora kumulativno na godišnjem nivou ne smiju preći iznos od 12 osnovnih zarada gradonačelnika, odnosno predsjednika opštine, propisanih Zakonom o zaradama u javnom sektoru.“

OBRAZLOŽENJE

Objašnjenje ove norme je analogno objašnjenju normi koje se odnose na akcionarska društva sa većinskim državnim kapitalom, odnosno sa kapitalom lokalne samouprave, samo što se ovdje radi o dioničarskim društvima i njome je onemogućeno da pojedini izvršni direktori u ovim društvima imaju neprimjerene, višestruko više zarade od zarade gradonačelnika odnosno predsjednika opštine.

Podnosilac amandmana

Prof. dr. Branko Radulović

